CS (Main) Exam, 2020

URC-C-SNDA

سنڌي / SINDHI

(عربي) / (ARABIC)

(لازمي) / (COMPULSORY)

وقت - 3 ڪلاڪ -
Time Allowed : ***Three*** *Hours*

ڪل مارڪون 300
Maximum Marks : ***300***

ضروري هدايتون

- مهرباني ڪري سوالن جا جواب لکڻ کان پهرين هيٺ ڏنل هدايتون ڌيان سان پڙهو.
- سڀئي سوال ڪرڻ ضروري آهن.
- هر هڪ سوال جي سامهون مارڪون لکيل آهن.
- جواب سنڌي عربي لپيءَ ۾ لکڻا آهن. جيڪڏهن ڪنهن سوال جي جواب لاءِ ٻي ڪا هدايت آهي ته اُن جو ڌيان رکيو وڃي.
- ڪنهن سوال ۾ اکرن جي حد ڏنل آهي ته اُن کي ڌيان ۾ رکي جواب لکيو وڃي. ڪنهن سوال جو جواب گهربل لفظن کان گهٽ يا وڌيڪ هوندو ته مارڪون ڪٽجي سگهن ٿيون.
- سوالن-جوابن ڪتاب ۾ ڏنل جوابي خاني ۾ ڪو حصو يا پيج خالي ڇڏيل آهي ته اُن کي ڪراس ڪيو وڃي.

QUESTION PAPER SPECIFIC INSTRUCTIONS

Please read each of the following instructions carefully before attempting questions :

All questions are to be attempted.

The number of marks carried by a question / part is indicated against it.

Answers must be written in ***SINDHI (Arabic script)*** *unless otherwise directed in the question.*

Word limit in questions, wherever specified, should be adhered to and if answered in much longer or shorter than the prescribed length, marks may be deducted.

Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off.

Q1. هيٺين مان ڪنهن به هڪ وشيه تي اٽڪل 600 لفظن ۾ مضمون لکو.

100

(a) هندستان ۾ صحت برقرار رکڻ جو نظام.

(b) هندستان ۾ مادر ايڪٽ 2020 جي ضرورت.

(c) نيشنل ايجوڪيشن پاليسي 2020 جي للڪار

(d) موجوده دور ۾ آرٽيفيشل انٽيليجنس جو استعمال

Q2. هيٺ ڏنل ٽڪرو ڌيان سان پڙهو ۽ پوءِ اُن جي هيٺان ڏنل سوالن جا جواب پنهنجي ٻوليءَ ۾ صاف ۽ ٿورن لفظن ۾ لکو.

12×5=60

زندگي ۽ ماحوليات جو هڪ ٻئي سان ناتو آهي.

سڀني جيون جي زندگي اُنهن جي ماحوليات جي اُپج هوندي آهي. اسان جي تن-من جي ڪيترا طاقت سمرٿي ۽ خاصيتون اُن سموري ماحوليات سان ئي ڪنٽرول ٿينديون آهن. اُن سان ۽ وڌندي آهي ۽ اُن جو وڪاس ٿيندو آهي. اِنڪري زندگي ۽ ماحوليت هڪ ٻئي سان اينٽرا جڙيل آهن جو ٻنهين جي گڏيل هستي تمام ضروري آهي.

ماحوليت اسان جو ڏکشاڪوچي آهي. جيڪو قدرت
وٽان اسان کي وراثت ۾ مليو آهي. جيڪا اسان سڀني جو
پالڻهار ۽ جيوندڙ آهي. ماحوليت قدرت جي ڏين
آهي. جهڙوڪ قدرتي جهنگل جبلن ندين نالن، ريگستانن
ميدانن گاهه جي جهنگلن رنگبرنگي پسون- پکين، مال
جل سان ڀريل جهيلن ۽ تلاون سان ڀريل آهي. هن ٻي وقت
ڏني سڳنڌ هوا ۽ هلندڙ امرتداڻا وسائيندڙ ڪڪر به
قدرتي ۽ ٻي وسيل انسانن جي واس ۽ سکن جي لاءِ
هڪ سنتلين ماحولين جو نرمات ڪن ٿا. پر ماحوليت جو هي
قدرتي سنتلن تيز رفتار سان بگڙندو ٿو وڃي. عجب لڳندو
آهي ته انسان هن قدرتي ۽ ٻي اينهن سارٿن جو اندازڌن
استعمال ٿو ڪري، هو قدرت جي وردانن کي اهڙي ۽ طرح
پنهنجي ضمير جي آڌار استعمال ٿو ڪري. انڪري سمورو
قدرتي ڍانچو بگڙجي ويو آهي. هاڻي قدرتي ۽ ٻي اهو

ڏينهن پري نٿو لڳي جڏهن ڌرتيءَ تي لغزا ڪيئا عمد ليون
پرالڪو ٻڳم واپس موٽي يا ڏڏون تي جميل برف جي موٽي
تهه جي پگهلڻ سان سمنڊ جون خوفناڪ لهرون، نگرن
مهانگرن - جبلن ۽ جيوجنتن کي ٻُڏائي ڇڏيندي.

اِما ٺيڪ آهي ته ماحولين کي خراب ڪرڻ

واريون سموريون آفتون انسان خود پيدا ڪيون آهن.

انسان خود قدرت جو سنتلن بگاڙي ڇڏيو آهي. اِن اسنتلن
سان ڌرتي، هوا، جل ۽ آواز غلاظت پيدا ڪيون ٿا.
ماحوليق غلاظت سان ڦڦڙن جون بيماريون، دل ۽ پيٽ
جون بيماريون پيدا ٿي ڪليون آهن. انسان سڀ جانورن ٿا نه

ڌرتيءَ تي زندگي قدرتي سنتلن سان هلي ٿي سگهي آهي،

ڌرتي ساوڪ سان ڍڪيل نه وڃي انڪري گاهه کائڻ وارا
جانور وڌيڪ وڌندا. گاهه کائڻ وارن جانورن جي تعداد

ني ڪنٽرول ڪرڻ لاءِ لفسڪ جانوڊ به هئا. اِنهن نتيجن جو نسبت سنڌلت جي ڪنٽرول تي هو. ساڳي زماني تي سائنسي اِيجادن ۽ اُدوگن جي ترقي جي وسعت جي ڦهلاءُ سان گڏ آدمشماري جو به پيانو وسعت ٿيو آهي.

(a) 'زندگي جي ماحوليت جو هڪ پيچيده سان ناتو آهي' ان جائزي کي سمجهايو. 12

(b) ماحوليت جي قدرت جو پاڻ تي ڪهڙو ناتو آهي ؟ 12

(c) قدرتي سنڌليت ماحوليت کي ڪيئن نقصان ڏيندي آهي ؟ 12

(d) ماحوليت جي اسنڌلن سان انسان جي زندگيءَ تي ڪهڙا نقصان ٿي سگها آهن ؟ 12

(e) ماحوليت - غلاظت انسان جي زندگيءَ تي ڪهڙيون ڪهڙيون بيماريون پيدا ٿين ٿيون ؟ 12

.3Q

60

لعين ڏنل ٽڪري جو سارُ اُنهيءَ جي اصل لک
ڀاڱي ٽي حصي ۾ لکو. انهيءَ ٽڪري جو سرو لکڻ
جي ضرورت نہ آهي.

ڀارت جي ايڪتا ۽ آزادي هڪ ئي تصوير
جا ٻہ پهلو آهن. اگر اسانجي ايڪتا لهٽن مان نڪرندي
آهي تہ آزادي بہ دروازو کولي ٻاهر نڪري ويندي. ان لاءِ
سڀني ڀارتواسين جو اهو فرض آهي تہ ايمانداريءَ
سان قومي ايڪتا جي حفاظت ڪريون. ديش جنهن
ڀاشائي مشڪلاتن کان بہ وڏو ۽ وشال آهي. ايڪتا جي
حفاظت لاءِ اسان کي اپمان سهڻو پوي تہ اُهو بہ سهبي.
ايڪتا جي حفاظت لاءِ اسان کي انياءُ سهڻو پوي تہ
اُن کي بہ سهندا سين. اهو سڀ ان لاءِ سهڻو آهي تہ
ڀارت جي ايڪتا مضبوط ٿيندي رهي اسانجو اپمان ڪوبہ
بہ نہ ڪري سگهندو. تنهن ديش جو هڪ حصو ڪنهن
ٻئي حصي سان انياءُ ڪرڻ ڀلجي ويندو. اڄ اسانجي
مالي حالت مضبوط آهي تہ اسانجا جهيڙا بہ ختم ٿيندا.

جيڪڏهن آهي جهڳڙا ڍڪيندا به ته انهن ۾ ڪٽرپڻو نه ڍڪيندا.
جيو جو خوشحالي انسان جي سوچ کي متاثر ڪندي آهي.

ايڪتا جي حفاظت سان گڏو گڏ اسانجو

سنڌ ڏاڪٽ
پيو فرض آهي ته اسان ڀارت جي ان روپ کي
جي ڪوشش ڪيون جنهنڪي ساڳاي ڪرڻ لاءِ آزاد ٿيو آهي.

ڀارت جي آزادي کي پورا 73 سال ٿي چڪا آهن پر اسان
کي اڃا به نيون منزلون طئه ڪرڻيون آهن. آزادي
صرف ڪوڙنيءَ جو پيو نالو آهي. آزادي صرف ڪاڳذن کي
نالف جي قابليت نه آهي. آزاديءَ جي اصلي معني آتما جي
آها آزادي، دماغ جي آها معني آهي جنهن سبب ملڪ پنهنجي
شخصيت کي پوري طرح سان ظاهر ڪري. جيڪڏهن ڪوئي
انسان بکيو آهي ته ان جي سامهون فيلسوفيءَ تي ڀاشڻ
ڏيڻ اجايو آهي. ڀارت ڪو نئون ملڪ نه آهي. جنهن
ڀاشا ۾ ان جي ثقافت جو وڪاس ٿيو آهي، اها وشو جي
سڀني کان قديم ڀاشا آهي. جيئن گرنٿ ڀارت جي ثقافت
جو آدي گرنٿ سمجهيو ويندو آهي اهو سموري انسانيت
جو قديم گرنٿ آهي. لاتيڪ ودينشي حملن کان پوءِ به

پارٽي پنهنجي شهادت کان منهن موڙڻ لاءِ تيار
نه آهي. ٽيلين اوڊيوگرڪ ۽ سائنسي سپيتا به آنجي
برائي اوجهه جو پريم ڪسي نه سگهندي. سچ صرف اهو نه
آهي جيڪو پوين اڍائي سؤ سالن کان اسان جي سامهون
پڙهيو ويو آهي. پر ان گياه جو به گهڻو حصو سچ آهي
جيڪو پوين ڇهن لهراءُ ورهين ۾ ٿيو آهي. پارٽي جي اهو
ٿئون سچ به ڪيپي جيڪو دنيوي ٿڪن لاءِ به لعبي ۽ قديم
زماني جو به سچ ڪيپي. دنيوي سکن جي لاءِ آتماجي پتن
ڪرڻ کي پاپ سمجهندو آهي.

جڏهن کان سائنس جو وڪاس ٿيو آهي سنسار جي
گهڻي ديشن ۾ اولٽي ددي ساڌاليو آهي ۽ زمان حال ڪنٽيو
آهي. صرف پارٽي هي اهڙو ديش آهي جتي ماضي اڄ به
جنگ ڪري ڪليو آهي. اهو سنگرام پارٽي ۾ لمبي عرصي
کان هلي ڪليو آهي. پر پارٽي جو ماضي نه اڄ غلط آهي نه
ڪمزور. پارٽي جو ماضي سدائين حال کي گڏ ڪٽي
مستقبل ڏانهن وڌي ڪليو آهي. اڄ به اهو پنهنجي
ڪالهه نئي اڳرو آهي. ڪارڪرشڻ ۽ وويڪانند، ٽلڪ ۽

اڏوندڙ هئي سڀئي معاصر ماضيءَ جا پيروڪار هئا.
هي حال کي سمجهڻ مستقبل طرف وڌڻ جي سگهيا ڏيئي
ويا آهن. معاصر شاعري سڀ کان پهريون ماضيءَ جو
آواز هئو. آچاريه ونوبا ڀاوي به ماضيءَ جي نظر سان
حال ۽ مستقبل کي ڏسي رهيو هئو. ڏوندڙ ناٽڪ نگار
به جديديت جو حامي هئڻ کان اڳ ۾ پراچين جو سڀ کان
وڏو پيروڪار هئو. اڄ به اسان ماضيءَ کي ڇڏيو نه آهي.
ماضي اسان جي سڀ کان وڏي موڙي آهي.

(540 لفظ)

20 **4Q.** هيٺين ڏنل ٽڪري جو انگريزيءَ ۾ ترجمو ڪريو.

هيءَ زندگيءَ جو سچ آهي ته هڪ وقت
توهان ساوڌان ٿي نه هليا ته توهانجو پير گپ ۾ ڦاسي پوندو ۽
ڌيمي سگهي ٿو. اهڙي طرح سائنس جي وڌندڙ قدمن لاءِ به
سچ لاڳو ٿئي ٿو. جيڪڏهن اسان اڄ جو هر ڳالهه انسان
جي ڀلائيءَ ۽ واڌاري لاءِ ڪريون ته سائنس اسان لاءِ

وڌدان نٿي سگهي ٿي . اُن جي فائدي کي ڪوبه انڪار نه ڪري
سگهندو. پر اُنجو والهيو وناشڪاري ڪاڪين لاءِ ٿئي ٿو ته
اسان لاءِ سراپ ثابت ٿئي ٿو. هن وناشڪاري روپ سبب
سائنس دوارا اسان کي جيڪي دنيوي سک سهوليتون
مليون آهن اُهي اسان کي دماغي سک ۽ شانتي ميسر
ڪرائڻ ۾ اسمرٿ سڌ ٿي رهيون آهن. دنيوي ترقيءَ لاءِ
انساني جيون تمام مشغول ڏڪندڙ ۽ ڀوتڪوادي
ٿيندو وڃي آهي. نتيجي طور سائنس ۽ اُنجي ڪاملائن
انسان کي آتمڪ سک شانتيءَ کان محروم ڪري ڇڏيو
آهي. انساني تمدن ۽ انساني ناتن ۾ گراوٽ آئي آهي.
پر انهن ۾ ڏوهه انسان جو پڻ آهي جنهن انهي غلط
استعمال سان پاڻ کي گهري سنڪٽ ۾ وڌو آهي.

وڏا وڏا وناشڪاري اوزار انجو نتيجو آهن.

جيڪڏهن انسان پنهنجي شخصي سوارٿن کي ڇڏي
سڀني جي ڀلائيءَ جي خيال کان سائنس جي وڌندڙ
قدمن جو استعمال ڪري ته اِن ۾ ڪو شڪ نه آهي ته
اِهي قدم انسان جي ترقيءَ لاءِ منگلڪاري سڌ ٿيندا.

Q.5 هيٺ ڏنل نثر جو سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪريو. 20

One of India's greatest musicians was M.S. Subbulakshmi, affectionately known to most people as 'MS'. Her singing brought joy to millions of people not only in all parts of our country, but in other countries around the world as well. In October 1966, MS was invited to sing in the great hall of the General Assembly of the United Nations in New York, while representatives of all the member countries listened. This was one of the greatest honours ever given to any musician. For several hours MS kept that international audience spellbound with the beauty of her voice and her style of singing; when the concert was over, the entire audience stood up and clapped as a sign of their appreciation of not only the singer but of the great music that she had carried with her from an ancient land. India could not have had a better ambassador. MS was the first musician ever to be awarded the 'Bharat Ratna', India's highest civilian honour. She was the first Indian musician to receive the Ramon Magsaysay Award in 1974 with the citation reading "exacting purists acknowledge Shrimati M.S. Subbulakshmi as the leading exponent of classical and semi-classical songs in the Carnatic tradition of South India".

Q.6 (a) هيٺين ڏنل پهاڪن جي معنيٰ لکي جملن ۾ ڪم آڻيو. *2×5=10*

(i) ڪڏهن پريءَ ۾ ڪڏهن پاڇَر ۾ *2*

(ii) ڪٿي ڇوڏ سيا، ڪٿي ڏوڏ سيا. *2*

(iii) غريب جي جوءِ جڳ جي ڀاڄائي. *2*

(iv) پاڻي پوتي ڪنهن نه ڌوتي. *2*

(v) جهڙا اعانگ تهڙا ڀپا. *2*

(b) هيٺين ڏنل محاورن جي معنيٰ لکي انهن جملن ۾ ڪتب آڻيو. *2×5=10*

(i) ڇوهه ڇنڊڻ *2*

(ii) وٽُ گهوڙو نه ٻڌڻ *2*

(iii) ٻيرڻ ڪان ٻير گهرڻ *2*

(iv) ٻوٿو ٻاڏڻ *2*

(v) ٻاهم ٻاڏڻُ *2*

(c) هيٺ ڏنل اکرن کي اسم تصغير ۾ بدلايو. *2×5=10*

(i) ڪتاب *2*

(ii) ديگ *2*

(iii) ٻارُ *2*

(iv) پٽُ *2*

(v) گلاس *2*

(d) هيٺين لفظن جا ضد لکو. *2×5=10*

(i) چانڊوڪي *2*

(ii) حبسُ *2*

(iii) دعا *2*

(iv) جديد *2*

(v) الم *2*